

Armes sota control

Des de fa anys, entitats i ONG, com Amnistia Internacional, tenen en marxa campanyes per aconseguir un control efectiu de la venda d'armes de foc.

Un estudi elaborat per Amnistia Internacional, la Fundació per la Pau, Oxfam i Greenpeace revela que l'Estat exporta armament a zones on es poden cometre violacions dels drets humans

Text: **Miquel Ripoll Perelló**
Fotos: **P. Aguilar/Efe/Arxiu**

PALMA L'entrada en vigor de la Llei de comerç d'armes (Llei 53/2007) ha suposat un avanç en el control de les exportacions d'armament a l'Estat espanyol. Tot i això, es continuen produint certes deficiències.

Un estudi elaborat per Amnistia Internacional, la Fundació per la Pau, Greenpeace i Intermón Oxfam sobre les estadístiques oficials de transferències d'armes el 2008 "confirma" que l'Estat exporta material a zones on es pot contribuir a cometre "violacions dels drets humans". Segons les entitats, el Govern continua sense facilitar "informació precisa" sobre els criteris que han permès autoritzar exportacions a països on es registren o poden registrar-se conflictes, com és el cas de Colòmbia, Israel i Sri Lanka.

Un informe amb les darreres estadístiques presentades al Parlament durant el 2008 revela que es van fer

transferències de defensa per valor de 1.000 milions d'euros, cosa que situa l'Estat espanyol en el sisè lloc del rànquing d'exportacions armamentístiques.

De tota manera, es detecta un desajustament entre les operacions autoritzades i les realment efectuades. Si es miren les dades, l'Estat autoritzarà transferències per valor de 3.000 milions d'euros, gairebé el triple de les operacions materialitza-

La manca d'un criteri ferm de verificació d'ús és un factor de preocupació per les entitats

Tot i això, la llei de comerç d'armes ha suposat una passa important en el control efectiu

des. Com explica a *dBalears* Alberto Estévez, responsable d'Amnistia Internacional, cal esmenar aquestes "deficiències". "En primer lloc, estam molt preocupats per la venda d'armes a països on poden cometre's violacions dels drets humans". "El fet és que en molts casos es pot incomplir l'article 8 de la llei, ja que les garanties d'utilització de l'armament en aquests països no són les idònies. Hi ha una aplicació laxa dels criteris", assegura Estévez.

Un segon punt a millorar, segons les organitzacions, té a veure amb la informació que ofereix el Govern al Parlament. "No hi ha un control efectiu per part del Parlament sobre els tipus de productes que es venen. Per exemple, EUA té prohibit exportar armament a unitats de l'exèrcit que estiguin acusades de violar els drets humans, fet que a l'Estat espanyol no ocorre", indica.

La comparació del registre de duanes amb les dades és un altre factor preocupant. Segons Estévez, "hi ha un desfasament entre el que es

Solidaris

declara a la duana i les xifres que fa públiques l'Executiu”.

Un quart aspecte a corregir està relacionat amb els mecanismes de verificació. Són els casos del Senegal i de Sri Lanka i Ghana, en què “se sap poc” on va a parar l'armament. “En la guerra de Sri Lanka s'ha venut una quantitat molt important d'armes enmig del conflicte obert. A Ghana, per exemple, les armes venudes s'exporten cap a altres països com el Níger, sense poder tenir control sobre això en un escenari que no és per tirar coets. El mateix passa en l'exportació de material per a ús policíac a Veneçuela, on no es tenen garanties que l'ús que se'n farà serà el correcte”.

Davant això, les organitzacions “reclamen” al Govern central el rigorós compliment de la legislació,

“

Falta informació sobre el tipus d'armes que es comercialitzen. L'aplicació dels criteris és laxa en molts casos”

ALBERTO ESTÉVEZ

Responsable d'Amnistia Internacional

de la normativa europea i de les obligacions de l'Estat en virtut del dret internacional a l'hora d'autoritzar o denegar llicències d'exportació de material de defensa i de doble ús.

Avanços

Tot i les mancances, les organitzacions valoren positivament el control parlamentari de les dades i les portes obertes per la nova legislació. “La nova llei ha suposat un avanç significatiu”, assegura Estévez, alhora que reconeix la importància de donar informació al Congrés. “El comerç pot ser sotmès a control i, en especial, les armes de caça”, afirma. Aquest darrer punt és un dels més destacats, perquè fins ara no es facilitaven els comptes de les exportacions en armes d'ús recreatiu. “Les campanyes engegades a favor del control d'armes començaren el 1994. En aquella època, això era un somni i ara, 13 anys després, s'ha aconseguit una llei”, remarca. Els canvis són positius, però cal vetlar perquè els controls encara siguin millors i més efectius. •

Els principals països exportadors prometen un tractat internacional

••• Després d'anys de lluites, de debats i sortides en fals, l'ONU acordà la setmana passada la creació d'un tractat d'armes “ferm i sòlid”. Del que es tracta és d'establir unes regles de joc unitàries per a tots els països que permetin controlar les transferències internacionals d'armes convencionals.

EUA, França, Alemanya i el Regne Unit, principals exportadors, hi estan a favor. Rússia i la Xina, tot i no estar-hi d'acord, també hi participen. L'únic vot negatiu fou el de Zimbabue. Per les organitzacions i entitats socials, aquesta és una molt bona notícia.

Efecte Obama

Molts analistes i observadors internacionals atribueixen bona part de l'èxit de la resolució al gir de 180 graus efectuat en aquesta matèria pel president dels EUA, Barack Obama. Durant els seus mandats, Bush s'hi mostrà en contra. Ara

s'obren dos anys de negociacions per tal d'establir unes regles de joc comunes. És una primera passa no exempta de perills. Alberto Estévez, responsable d'Amnistia Internacional, participà recentment a Nova York en una comissió per definir el posicionament i l'estratègia de les organitzacions davant les negociacions de l'ONU. “En un marc de globalització, calen lleis globals. Cal que tots els països juguin a la mateixa lliga”, assevera.

De fet, les organitzacions reclamen que els acords siguin realment efectius i unitàries. “Cal intro-

duir el que nosaltres anomenam la regla d'or: la prohibició d'exportar armament a zones on es puguin violar els drets humans”.

Els activistes han expressat, a més, les seves reserves sobre el procediment previst per la conferència de l'ONU, que podria donar a cada estat el dret de vet sobre les decisions definitives.

Les entitats hi reclamen, així mateix, una major implicació de la Unió Europea, i des dels col·lectius de l'Estat espanyol s'exigeix “més intervenció del Govern per liderar aquest procés”. • **M.R.**

L'ONU ha aprovat una resolució que obre un marc de negociació per intentar arribar a una legislació comuna

EUA, França i Alemanya en són promotors. Rússia i la Xina, tot i no estar-hi d'acord, seran membres actius del procés

LA VIDA DE LES ARMES Les armes de foc tenen una vida molt perdurable. El problema de no existir un tractat internacional és que moltes de les exportacions d'armes curtes i fusells poden acabar amb tràfic il·legal en zones on es produeixen conflictes. N'hi ha prou de veure la imatge d'aquests milers i milers d'armes confiscades a Kenya i destruïdes per les autoritats. •

MIQUEL ÀNGEL MARIA

Mirar, o no, cap a una altra banda

El reportatge d'aquestes pàgines suscitarà, amb molta probabilitat, un comentari com: “Això del comerç internacional d'armes és una vergonya, però jo... què puc fer-hi?”. I ho entenc. Perquè és fàcil incorporar criteris ètics en l'àmbit, per exemple, de les compres d'aliments: la publicitat alternativa ha aconseguit difondre que aquesta marca o aquella altra explota els productors d'algun país del sud, i la tria responsable no resulta complicada. Però, armes? Quina relació tenim qualsevol de nosaltres amb la indústria armamentista? Doncs sí, molta, i molt més directa de la que ens podríem arribar a pensar. I no costa gens trobar informació detallada i fiable que ens farà arrufar les celles. Amb deu minutets de visita a la web del Centre dels d'Estudis per la Pau -una opció entre tantes-, tindrem els noms i llinatges de l'entramat espanyol dedicat a la producció i comercialització d'armes destinades a conflictes que ens remouen les estranyes.

Últimament, alguns activistes s'han presentat a les juntes d'accionistes de grans bancs que destinen una part molt rellevant de les seves inversions a la indústria bèl·lica. Els activistes demanen un canvi de rumb. En algun cas, la seva intervenció ha servit perquè accionistes minoritaris obrissin els ulls a una realitat que desconeixien. I vostè i jo, just amb una mica d'informació, la propera vegada que anem al supermercat, o quan haguem de canviar de cotxe, o en haver de triar un electrodomèstic, podríem perfectament excloure les marques tacades de sang. Podem trobar mil raons per evitar aquesta confrontació amb els nostres hàbits de consum. En qualsevol cas, la decisió de mirar cap a una altra banda o assumir la responsabilitat del granet d'arena, és ben nostra. •

www.miquelmaria.cat

Els detalls

>>

Sisè país

Segons les dades facilitades pel Ministeri de Defensa, l'Estat espanyol autoritzà el 2008 exportacions per 3.000 milions d'euros. Això situa Espanya en el sisè exportador mundial, per darrere EUA, Rússia, Alemanya, França i Regne Unit. •

Armes de caça i munició

Les entitats reclamen a l'Estat un major control de les exportacions de material de caça, tir esportiu i municions a països de l'Àfrica subsahariana, principalment a Ghana, on Espanya vengué 2,8 milions d'euros de munició de caça. •

2,1 milions de morts

Segons l'informe de la coalició d'ONG, més de 2,1 milions de persones han mort a causa de les armes de foc en els tres anys que la comunitat internacional fa que considera iniciar les negociacions del tractat conjunt. •